

*A József Attila Tudományegyetem
Barlangkutató Csoport*

JELENTÉSE

*a Szuadó-barlang és a Trió-nyelő
1996. évi kutatásáról*

A jelentést a József Attila Tudományegyetem Barlangkutató Csoport nevében összeállította:
Barta Károly és Tarnai Tamás kutatásvezetők

1996. december 20.

Bevezetés

Az 1996-os évben folytattuk a tavaly felfedezett Szuadó-barlang további kutatását, és ezzel párhuzamosan megkezdjük a 250 m-rel északabbra található ¹Trió-nyelő bontását is (1. sz. melléklet).

Sajnos a Szuadó-barlangban (2. sz. melléklet) nem születtek olyan látványos eredmények, mint a tavalyi évben, a barlang hosszát nem sikerült növelnünk, de olyan járulékos munkák elvégzését valósítottuk meg, amelyek szükséges feltételei a továbbjutásnak:

- vaslétrát helyeztünk el a barlang végpontján található aknában, amellyel biztonságosabbá és gyorsabbá vált a végpont megközelítése

- kivéstük a Csúszda melletti Postaláda és a Gumós szűkületét, gyorsabbá és könnyebbé téve ezzel a barlangból való menekülés és mentés útvonalát (esetleges árvíz vagy baleset esetén), valamint így vált lehetségessé a végponti bontáshoz szükséges ácsolóanyag leszállítása

- a nyári és őszi kutatótáboraink alatti munkánk eredményeképpen körvonalazódott bennünk a végpont aknafenéki törmelékének szerkezete, vastagsága és áttörésének lehetősége. Véleményünk szerint az 1997-es évnek meg kell hoznia az áttörést, túl kell jutnunk az omladékon.

A Szuadó-völgyi 2. sz. nyelő bontását tavasszal kezdtük meg (1. kép), és a nyár elején jutottunk be a nyelő mögötti barlangba, mely hossza kb. 30, mélysége kb. 18 m-re nőtt az év végére (3. sz. melléklet). Végpontja szálkő-szűkület, de könnyen bontható. A feltárult barlangban a Vízfő-rendszer egy új, reményteljes támadási pontját látjuk.

Eddigi felszíni és barlangi kutatásainkból két TDK-dolgozat született, (Hoyk Edit: Geoökológiai vizsgálatok nyugat-mecseki dolinákban, illetve Barta Károly - Tarnai Tamás: Karsztkutatás az orfűi Vízfő-forrás vízgyűjtő területén) és több cikk van előkészületben. Előadások és poszterek formájában pedig a IV. Geomorfológus Konferencián Veszprémben, a III. Geomorfológus Vándorgyűlésen Szegeden, és a Barlangkutatók Szakmai Találkozásán Badacsonyládbihegyen számoltunk be róla.

Az idén öt alkalommal jártunk kint kutatási céllal a Szuadó-völgyben, a továbbiakban ezen táborok munkálatait és eredményeit foglaltuk össze. Jelentésünkben mellékeljük a kutatott objektumok térképeit is.

---

¹ A Szuadó-völgy nyelői közül egyedül a legfelső, 1. sz. nyelő elnevezése egyértelmű (Szuadó-nyelő), a lentebbi nyelők neve és száma nem tisztázott, ezért a legcélszerűbb a Szuadó-völgyi 2. és 3. sz. nyelő elnevezés használata. A kutatási engedélyünkben a Trió-nyelő szerepel, azonban a Nyugat-Mecsek pontos barlangkataszterének az elkészültéig a továbbiakban a Szuadó-völgyi 2. sz. nyelő megnevezést fogjuk használni.

1996. évi munkálataink

1. 1996. március 29 - április 8. tavaszi kutatótábor

Részvevők: 27 fő (Alföldi Éva, Barta Károly, Bodor Ádám, Bózsó Zoltán, Csíky János, Farkas Hajnalka, Gila Csaba, Gombás Krisztina, Hernádi Krisztina, Kálmán Éva, Kiss Richárd, Körösparti János, Martin Adél, Mesterházy Csaba, Molnár Edit, Molnár Róbert, Nédli Zsuzsanna, Orosz Annamária, Osváth Viola, Seprenyi Rita, Somogyi Tamás, Szőke Csilla, Tarnai Gábor, Tarnai Tamás, Törő Krisztina, Varga István, Zsoldos Róbert)

Végzett munka: A Szuadó-barlangban előkészítettük a létra beszerelését, mely az akna párkányának a mozgó kövektől való megtisztítását jelentette. A létrát sajnos ekkor nem tudtuk beszerelni, mert a lehulló kövek aknaalji becsapódása által keltett, kőzeteken tovaterjedő rengéshullámoktól meggyengült és megmozdult az akna tetején átívelő kőhíd, mely eltávolítását eszköz hiányában nem tudtuk elvégezni.

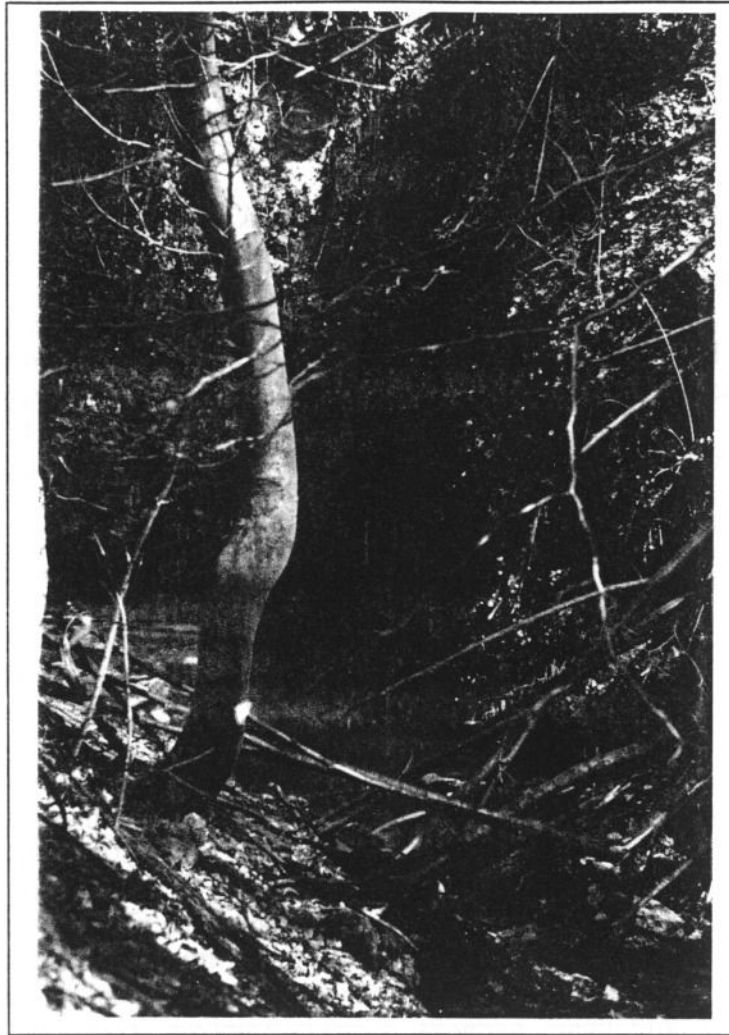

1. kép

A 2. sz. nyelő 1995. márciusában.

A nyíl az 1996. március 30-án megkezdett akna helyét mutatja.

Megkezdjük a 2. sz. nyelő bontását. Mivel az Orfői-patak nem szálkőben, hanem a völgy fenekét képező törmelékben tűnt el, nem a víz útját követtük, hanem folyásirányban lefelé kb. 2 m-rel mélyítettünk egy aknát, melytől azt reméltük, hogy olyan helyen lyukad rá az eltűnő patakra, ahonnan az már szálkőben folytatja az útját. Az akna telepítése olyan jól sikerült, hogy a 4 m mély ácsolt aknával - melynek északi oldalát már szálkő alkotta - a tábor végére rályukadtunk a patakra. A bontással párhuzamosan az aknától keletre új medret építettünk a pataknak, melybe a tábor végére eltereltük azt. A vízbetörés veszélyét az akna köré húzott gáttal is megpróbáltuk csökkenteni. Jelenleg a víz 60 m-rel lejjebb, egy másik nyelőben tűnik el. Még a tábor elején megfestettük 30 g fluoreszcinnel a Trió-nyelőben eltűnő vizet (a vízhozam kb. 2-3 m³ lehetett), mely 24 óra múlva jelentkezett a Vízfőforrásban, és 12 óráig volt észlelhető (2. kép). A gyors átjutás nagy reményekre jogosít.

2. kép

A Vízfő-forrásban felbukkanó víz színe a sikeres vízfestésről tanúskodik

2. 1996. június 21-23. hétfői bontás

Résztevők: 10 fő (Barta Károly, Bózsó Zoltán, Farkas Hajnalka, Kálmán Éva, Kovács László, Nédli Zsuzsanna, Rajkovics Ede, Szőke Anna, Szőke Csilla, Tarnai Tamás)

Végzett munka: Kettős célunkat sikerült teljesíteni: a Szuadó-barlang aknáját átívelő kőtömböt feszítővasak és autóemelő segítségével lelőttük az akna aljára, elhárítva ezzel a létrabeszerezés minden akadályát. Bejutottunk a 2. sz. nyelő mögött húzódó barlangba, és mintegy 20 m hosszan tudtunk benne előrehaladni. A 4 m mély ácsolt bejárati aknából újabb 4 m-t kell tömbök között kúsznunk, mielőtt elérnénk a szálkőben kialakult járatot, mely követi a rétegek dőlését: néhány méter után egy gyűrődés mentén függőlegesbe hajlik. A kb. 6 m mély akna alját kitöltő törmelékben szűk járat vezetett a végpontot jelentő szálkő-szűkülethez.

3. 1996. augusztus 6-25. nyári kutatótábor

Résztevők: 48 fő (Árgyelán Tibor, Barta Edit, Barta Károly, Barta Mihály, Barta Mihályné, Borsi Sándor, Bózsó Zoltán, Cifra Dóra, Csató Szilvia, Csiky János, Farkas Hajnalka, Farkas Zoltán, Fábíán Tamás, Folbert Péter, Gila Csaba, Gombás Krisztina, Gulyás Sándor, Haffner Gábor, Harmathy Noémi, Hernádi Krisztina, Hertelendi Anett, Himesi Ágnes, Hoyk Edit, Kanalas Imre, Kálmán Éva, Márton Gábor, Nemes Dóra, Nemes Gábor, Nédli Zsuzsanna, Orosz Annamária, Osváth Réka, Osváth Viola, Páll Árpád, Polgár Krisztina, Sass Judit, Seprenyi Rita, Seregély Róbert, Szabó Ágnes, Szőke Csilla, Takács Mária, Tarnai Tamás, Tegzes Zoltán, Tiricz Hilda, Varga István, Varga Szilvia, Vágó Piroska, Wágner Zoltán, Zsoldos Róbert)

Végzett munka: A Szuadó-barlangban elhelyeztük a létrát, átvéstük a Postaláda és a Gumós szűkületét, majd ácsolóanyagot szállítottunk le. A végponton ácsolattal biztosított aknát mélyítettünk a törmelékbe, mely 4 m-es mélységével még a tábor végére sem érte el a Nagy-akna fenekét.

A 2. sz. nyelő barlangjában az aknafenek óriási mennyiségű törmelékének kihordása után hozzáfértünk a végponti szűkülethez, és átvéstük azt. 8 m-t sikerült előrehaladnunk, egy keskeny (30-40 cm széles), de viszonylag magas (80-160 cm) meanderező folyosóba jutottunk, mely a végén könnyen bontható szálkőben elszűkül. A felszínen ezzel párhuzamosan megemeltük a bejáratú aknát védő gátat, és elkezdtük feltölteni az eredeti nyelőtorkot előbb nagyobb kőtömbökkel, majd egyre apróbb törmelékkel. A barlangból kikerült törmelékben pleisztocén lófogot találtunk.

A terület geoökológiai felmérésének keretében talajszelvényeket ástunk, mikroklímát mértünk (ezt sajnos a folyamatos esőzések miatt félbe kellett szakítanunk), vegetációtérképezést végeztünk, elkészítettük a Szuadó-völgy geomorfológiai térképét, dolinomorfometriai és ökológiai vizsgálatokat végeztünk.

4. 1996. szeptember 20-22. hétvégi bontás

Résztvevők: 10 fő (Barta Károly, Bodor Ádám, Csíky János, Farkas Hajnalka, Körösparti János, Lékó Tamás, Osváth Viola, Seprenyi Rita, Szőke Csilla, Tarnai Tamás)

Végzett munka: Célunk a Szuadó-végponton az akna továbbmélyítése, amelyet azért szorgalmaztunk, mert a nedves körülmények között az ácsolatfa igen hamar tönkremegy, és még előtte meg akartuk tudni, hogy az aknában végzett munkánk eredményre vezet-e, érdemes-e fémszerkezettel biztosítani az oldalfalakat, vagy új kutatási pontot kell kijelölnünk. Munkánkat éjszakai műszakokkal tettük hatékonyabbá. Elértük az akna fenekét jelentő szálkőzetet és patakat, amelyet megpróbáltunk ferdén lefelé haladva követni, de technikai felkészültségünk kevésnek bizonyult ahhoz, hogy a fejük fölötti 4 m vastag omladékot ácsolattal megtartsuk. Az akna haladás irányába eső fala megszakadt, a további bontás életveszélyessé vált. Munkánk eredményeképpen azonban megtudtuk az akna fenekének dőlésszögét és -irányát, amely alapján ki tudtuk jelölni az újabb bontási pontot, ahol egy ferde aknával úgy szeretnénk rályukadni a barlang aknán túli folytatására, hogy végig szálkőmennyezet alatt tudjunk haladni. Az akna megkezdésére azonban már nem került sor.

5. 1996. november 14-17. hétvégi bontás

Résztvevők: 17 fő (Árgyelán Tibor, Barta Károly, Bodor Ádám, Bózsó Zoltán, Cifra Dóra, Gila Csaba, Grama László, Hegyi Dóra, Kálmán Éva, Körösparti János, Péti Márton, Seprenyi Rita, Szatyor Miklós, Szende Kristóf, Szőke Csilla, Tarnai Tamás, Tegzes Zoltán)

Végzett munka: A 2. sz. nyelő barlangjának végpontján továbbjutottunk kb. 2 m-t, a keskeny járat kitágítása még sok munkát ad. A vízbetörés elleni gátat megmagasítottuk, hogy a tavaszi hóolvadást is kibírja, az eredeti nyelő torkának a feltöltését pedig befejeztük. Ez a munka az esetleges vízbetörés esetén a hordalék megfogását szolgálja. A nyáron kihordott törmelékből további ősmaradványok kerültek elő: egy pleisztocén csigahéj és egy kisemlős-koponyadarab.

A Szuadó-végponton megkezdtük az új akna mélyítését, egyelőre ásóval ásható agyagban haladunk lefelé.

Jövőre minden erőnket a végpontokon való továbbjutásra szeretnénk koncentrálni.

Köszönetnyilvánítás

Szeretnénk megragadni az alkalmat e jelentésben is, hogy köszönetet mondjunk azoknak a magánszemélyeknek és szervezeteknek, akik akár pénzzel, munkaerővel, eszközökkel, tapasztalatukkal vagy erkölcsileg támogatták a kutatásainkat, lehetővé téve ezzel az eddigi eredmények elérését.

Mindenek előtt szeretnénk kifejezni hálánkat *Vass Bélának*, aki lehetővé tette és a kezdetektől fogva támogatja munkánkat, *Kiss Péternek* és *Kutas Gyulának*, akiknek a pénz- és eszközbeli támogatásuknak köszönhetjük táboraink eredményes lebonyolítását.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik kétéves kutatásunkban tevékenyen résztvettek, vállalták a barlangi munka fáradalmait, vagy a sokszor mostoha időjárási viszonyok között a felszíni gátépítést, eszközszállítást, anyagbeszerzést.

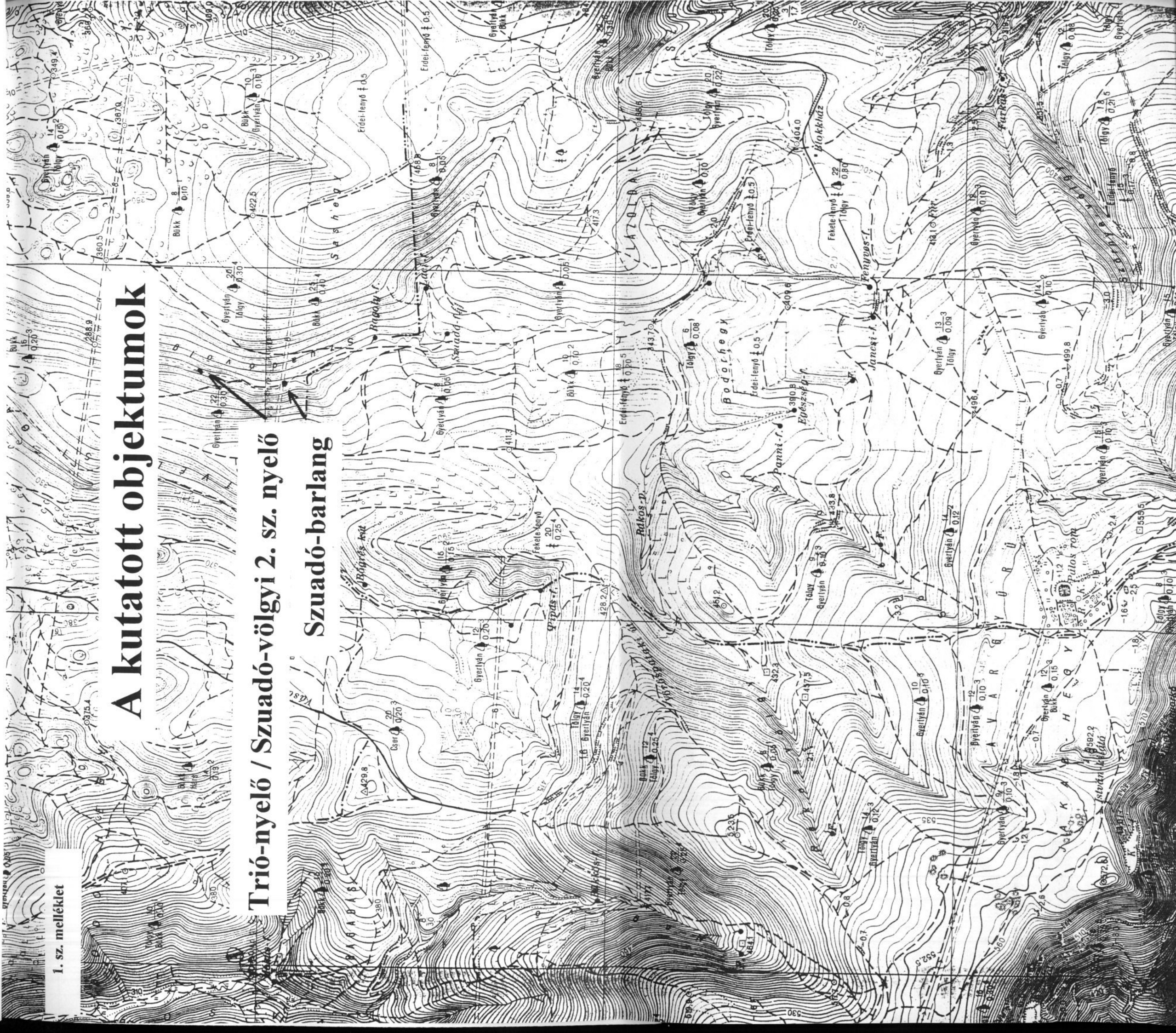
Végül szeretnénk köszönetet mondani szponzorainknak, akik támogatásukkal utazási költségeinket csökkentették, és segítségükkel több létfontosságú eszköz beszerzése vált lehetségessé (vaslétra, ácskapcsok, elemek, stb.): *JATE HÖK*, *JATE Kulturális Titkárság*, *JATE SC*, *JATE Testnevelési Tanszék*, *Prudentia Alapítvány*, *Karszt- és Barlang Alapítvány*, *Funda-Ment Kft.*, *Kiss és Matyéka Ingatlanközvetítő*.

1. sz. melléklet

A kutatott objektumok

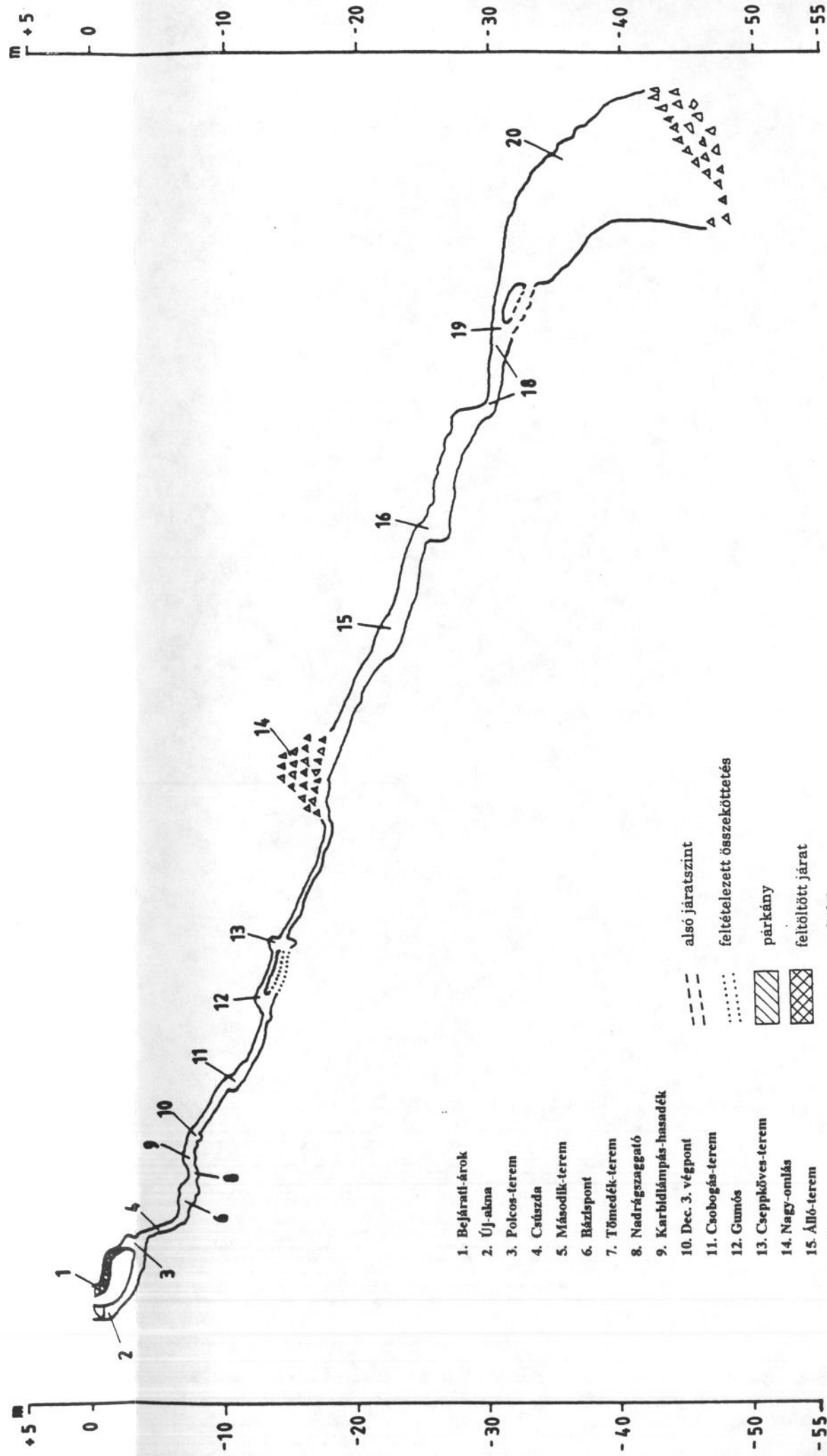
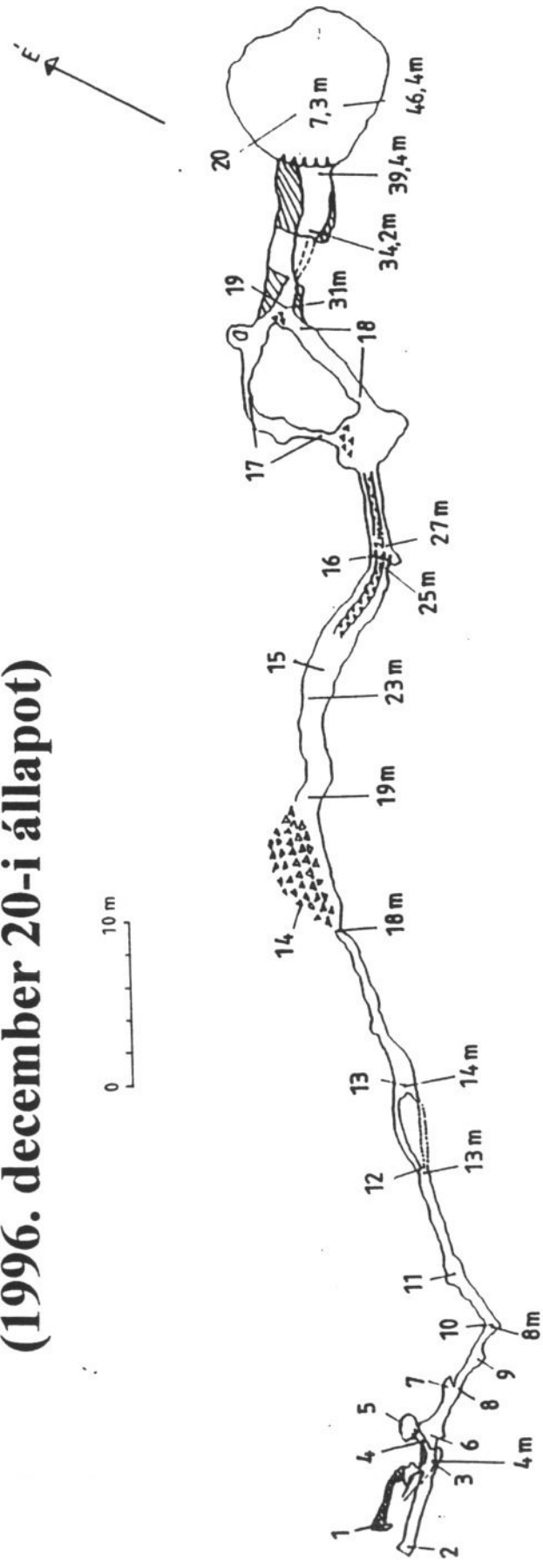
Trió-nyelő / Szuadó-völgyi 2. sz. nyelő

Szuadó-barlang

A Szuadó-barlang alaprajza és szelvénye

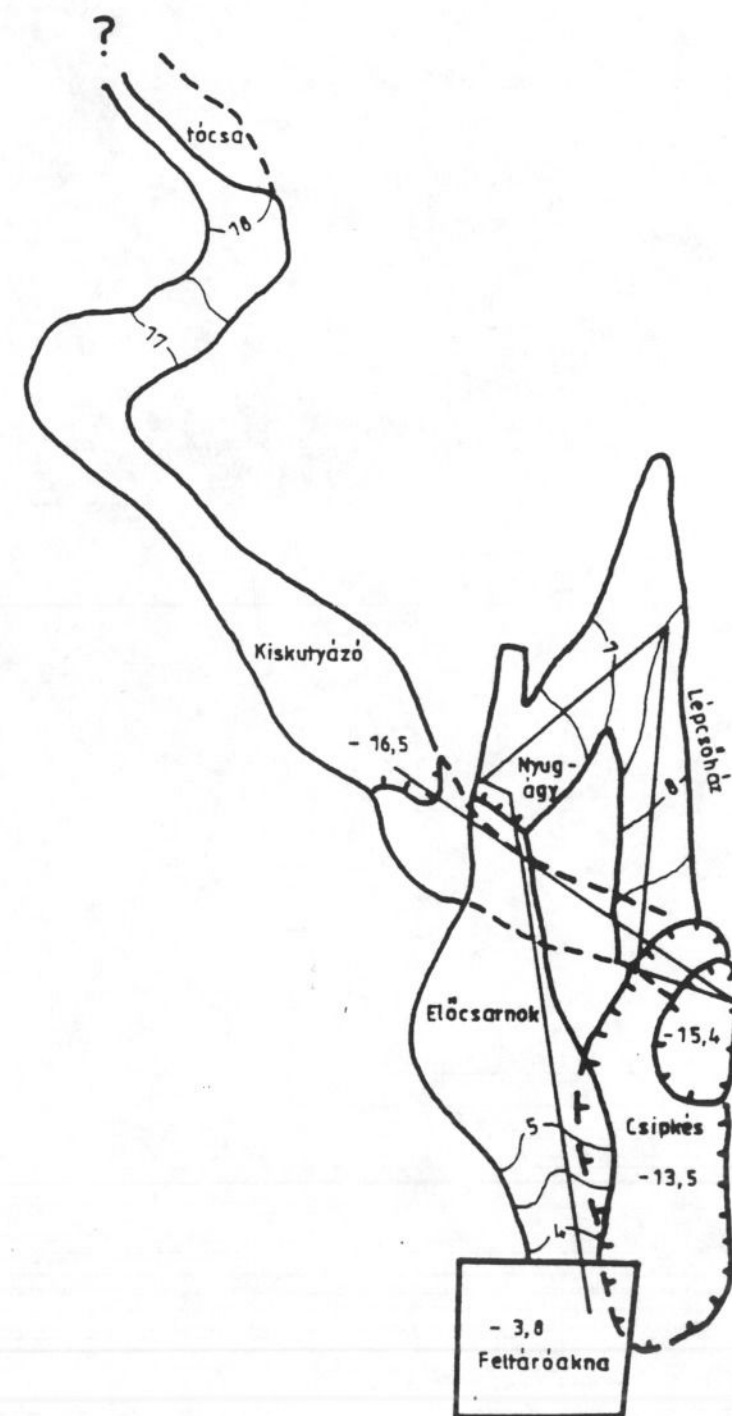
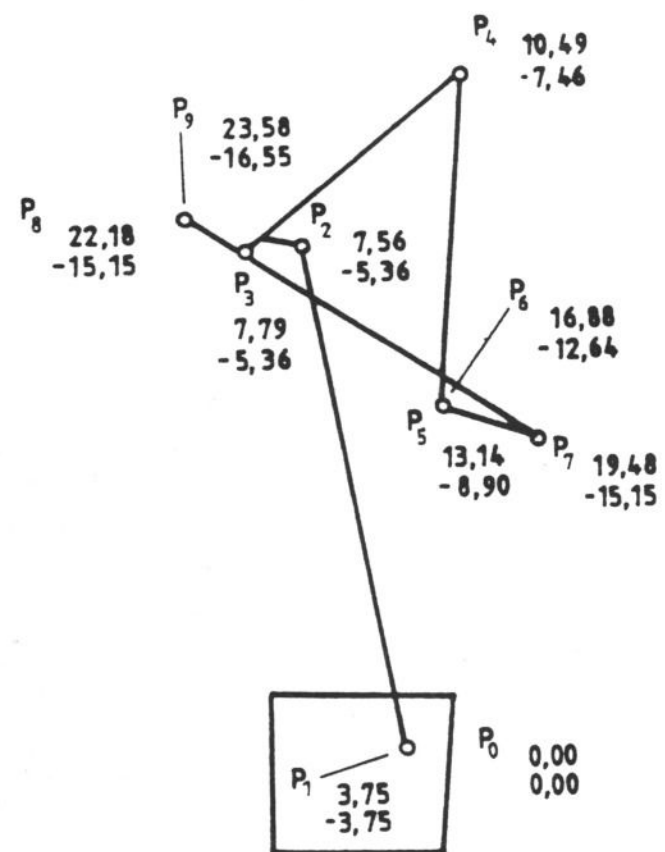
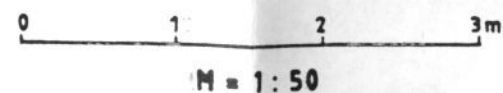
(1996. december 20-i állapot)

1. Bejárati-árok	also járatszint
2. Új-akna	feltételezett összeköttetés
3. Polcos-terem	párkány
4. Császda	feltöltött járat
5. Második-terem	omladék
6. Bázispont	kanyonszerű bevágódás
7. Töncdék-terem	fügőleges letörés relatív mélységgel
8. Nadrágszaggató	bejárattól számított relatív mélység
9. Karbidlámpás-hasadék	
10. Dec. 3. végpont	
11. Csobogás-terem	
12. Gumós	
13. Cseppkőves-terem	
14. Nagy-omlás	
15. Álló-terem	
16. Sára	
17. Gilliszta	
18. Kezes-lábas	
19. Lapos-terem	
20. Nagy-akna	

A Szuadó-völgyi 2. sz. nyelő barlangjának felmérési poligonja és alaprajza

Felmérte: Farkas Hajnalka, Nédli Zsuzsanna és Tarnai Tamás (1996. augusztus)
 Szerkesztette: Barta Károly és Tarnai Tamás (1996. december)
 A felmérés bányászkompasszal készült